

Moottorikelkkailureitin reittisuunnitelman ja reitin ylläpitäjän hyväksyminen välille Sinettä – Marraskoski, Rovaniemi

1. ASIA

Maastoliikennelain 15 §:n mukaisen reittisuunnitelman ja 14 §:n mukaisen reitinpitäjän hyväksyminen.

2. HAKIJA / REITIN PITÄJÄ

Rovaniemen kaupunki, yhdyskuntatekniikan yksikkö

3. YHTEYSTARVE

Rovaniemen kaupungin alueelle Sinetän ja Marraskosken välille on suunniteltu 16 km pituinen moottorikelkkailureitti. Maa-alueille suunniteltu reitti sijoittuu pääasiallisesti yksityismaille hyödyntäen Fingrid Oy:n 220 kilovoltin sähkölinjaa Valajaskoski – Isoniemi. Reittiosuus on osa tavoiteltua moottorikelkkailun runkoreittiä Mellavaara – Lohiniva, josta reitti siirtyy Kittilän kunnan puolelle jatkuen Tunturi-Lappiin.

Sinettä – Marraskoski reittisuunnitelma on tehty virallisen moottorikelkkailureitin perustamiseksi. Moottorikelkkailun reittisuunnitelmien laatimisen ja vahvistamisen tarkoituksena on mahdollistaa maastoliikennelain mukaisten virallisten moottorikelkkailureittien perustaminen ja rakentaminen. Viralliset moottorikelkkailureitit ovat tieliikennelain alaisia teitä, joilla on yleinen oikeus ajaa moottorikelkalla lumipeitteen aikana.

Maastoliikennelain tavoitteena on sen 1 §:n mukaan ehkäistä moottorikelkkailusta aiheutuvia haittoja. Yksi tehokkaimmista keinoista toteuttaa tätä tavoitetta on ohjata moottorikelkkailu virallisille reiteille, jotka on suunniteltu haittavaikutukset huomioon ottaen. Sinettä – Marraskoski reittilinjaus kuuluu suunniteltuun uuteen runkoreittiin Rovaniemi – Kittilä. Reittiyhteys on merkitty Lapin maakuntakaavaan ja valtakunnalliseen moottorikelkkaväylien tavoiteverkkoon. Suunnittelussa on lähtökohtaisesti pyritty hyödyntämään sähkölinja-aluetta, jolloin turha samalle suunnalle sijoittuva raivaus ja rakentaminen saadaan minimoitua.

4. REITIN KULKU

Reitin alkupiste sijaitsee Rovaniemellä Sinetän kylässä Pellontien pohjoispuolella kohdassa, jossa kelkkaura Ounasjoelta Palojärvelle ylittää sähkölinjan. Reitti noudattelee pääasiallisesti Fingrid Oyj:n 220 kilovoltin sähkölinjaa pohjoiseen. Reitti poikkeaa sähkölinjalta Myllykiviselässä kiertäen porotalouskäytössä olevan ruokintapaikan sähkölinjan länsipuolelta. Luonujoen kohdalla reitti poikkeaa niin ikään länteen sähkölinjalta kiertäen Luonujoen mutkan. Näin reitin tarvitsee ylittää Luonujoki ainoastaan yhden

kerran. Joen ylityksen jälkeen reitti ohittaa liityntäuran Tapionkylään. Reitti ylittää Tuhnajantien sähkölinjojen keskeltä jatkuen sähkölinjaa pohjoiseen. Reitti poikkeaa sähkölinjalta Ruuttikankaalla, jossa se kiertää pohjavesialueen lännen puolelta palaten takaisin sähkölinjalle. Mukkajärventien ylitys tapahtuu sähkölinjojen keskellä, josta jatketaan kahden kiinteistön rajalinjaa Marrasjoelle, minne reitti loppuu. Reitin kulku pääpiirteissään on esitetty kuvassa 1.

5. KAAVOITUSTILANNE

Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Rovaniemen maakuntakaava, joka on saanut lainvoiman 2.11.2001. Moottorikelkkailureitti on esitetty siinä suuntaa-antavana tarpeellisenä reittiyhteytenä, jotta tärkeiden matkailukohteiden väliset moottorikelkkayhteydet säilyvät. Maakuntakaavan seliteosassa todetaan tarve ylikunnallisten reittien perustamiseen virallisina moottorikelkkailureitteinä ja niiden sijoittaminen maa-alueille.

Reittilinjaus sijoittuu Sinetän osayleiskaava-alueen (saanut lainvoiman 25.2.2013) viereen. Lähimmillään kaava-alueella reittilinjaus on reitin lähtöpisteessä, josta etäisyyttä osayleiskaavassa olevaan maa- ja metsätalousvaltaiseen alueeseen on 850 metriä.

6. TURVALLISUUS

Moottorikelkkailun kasvun myötä on tullut tarve ohjata kelkkailua virallisille moottorikelkkailureiteille. Maastoliikennelain tavoitteena on sen 1 §:n mukaan ehkäistä moottorikelkkailusta aiheutuvia haittoja ohjaamalla moottorikelkkailu virallisille reiteille. Perustamalla virallisia kelkkailureittejä saadaan huomioitua ja rajoitettua haittavaikutukset ja tuotua kelkkailutoiminta paremmin virallisen valvonnan piiriin. Virallisen moottorikelkkailureitin turvallisuudesta vastaa reitin ylläpitäjä.

Sinettä – Marraskoski reitti on suunniteltu kuusi metriä leveäksi. Reitin turvallisuus huomioidaan suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä mm. seuraavin toimenpitein: reittipohja tasoitetaan tarvittaessa koneellisesti, ensisijaisesti poistetaan tai kierretään vaaralliset esteet, mutkat tehdään riittävän loivina ja ulkokurvista poistetaan puustoa, vaarallisiin ongelmapaikkoihin sijoitetaan varoitusmerkkejä ja vaaranpaikat nimetään kyltein. Lisäksi Pelastuslaitosta varten laaditaan reittikartta ja nimetään reittipisteet, joiden kautta reitille pääsee suorittamaan pelastustehtävää.

Reittilinjaus on sijoitettu maa-alueille ja metsäautoteitä on pyritty välttämään, johtuen keväällä teiden aurauksesta aiheutuvista turvallisuusriskeistä. Reitin varrella oleva Luonuajoki ylitetään rakennettavaa siltaa pitkin. Tällä varmistetaan ylityksen turvallisuus.

Suunnitellulla reitillä on kaikkiaan kaksi yhdystien ylityskohtaa. Reitti ylittää yhdystien 19686 (Tuhnajantie) sähkölinjojen keskellä. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (myöh. Lapin ELY-keskus) ennakkolausunnon mukaan ylityskohta voidaan sijoittaa sähkölinjojen keskelle, kun huolehditaan näkymäesteiden raivauksesta ja reitille sijoitetaan shikaani-hidastusmutkat ennen yhdystien ylitystä molemmin puolin. Reitin toinen ylityskohta sijoittuu Marraskoskelle, jossa reitti ylittää yhdystien 19691 (Mukkajärventie) sähkölinjojen keskellä.

Suunnitelmassa on erikseen esitetty riskien arviointi ja hallintamenetelmät.

7. ELINKEINOT

Moottorikelkkailureitti luo mahdollisuuksia alueen ohjelmapalvelu-, majoitus-, ruokailu- ja kaupan yrittäjille. Uuden reittilinjauksen lähialueella toimii kyseisiä elinkeinoaloja edustavia yrittäjiä. Huomioimalla käyttäjien ja matkailuyritysten tarpeet sekä viranomaisten vaatimukset ja porotalouden näkökulmat reittisuunnitelman yhteydessä, varmistetaan harrastus- ja elinkeinotoiminnan kehittyminen kestäväällä tavalla. Suunnitelman kohteena oleva moottorikelkkailureitti lisää asukkaiden, poronhoitajien ja matkailijoiden mahdollisuutta liikkua moottorikelkalla virallisesti osoitetulla reitillä.

Palojärven paliskunnalta on pyydetty reittisuunnitelmasta lausunto. Paliskunta on hyväksynyt suunnitelman.

8. LUONTO- JA YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

Suunniteltu moottorikelkkailureitti sijoittuu lähes kokonaan metsätalousalueeksi luokitelluille metsä-, kitu- ja joutomaalle. Reittilinjaus kulkee pääosin sähkölinja-alueella, jossa noudatetaan sähköyhtiöiden ohjeita turvallisuudessa ja metsänkasvatuksessa.

Reittisuunnittelussa on pyritty hyödyntämään jo alueella olevia mahdollisia kulku- tai muita uria, kuten sähkölinjoja. Ympäristöekologisista syistä moottorikelkkailureitin sijoittaminen sähkölinja-alueelle on perusteltua. Näin voidaan hyödyntää olemassa olevaa sähkölinjan vuoksi alentuneiden luontoarvojen alaiseksi luokiteltavaa aluetta. Sähkölinja-aluetta hyödyntämällä saadaan myös minimoitua reitin rakentamis- ja raivaustoimet.

Reitti on linjattu arvokkaat ympäristökohteet kiertäen ja siten että reitin pohja kantaa hoidon raskaalla reitinhoitokoneella.

Suunniteltu reitti kulkee lähimmillään noin 110 metrin etäisyydellä Ounasjokivarren (MAO120137) valtakunnallisesti arvokkaasta maisema-alueesta. Reitillä ei ole vaikutuksia maisema-alueelle. Reitistä ei myöskään kohdistu merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Ounasjoki (F11301318) Natura 2000 -alueen suojeluperusteena oleville luontoarvoille. Reitti kulkee lähimmillään noin 600 metrin etäisyydellä Natura-alueesta.

Reittialueella ei ole tiedossa olevia rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, uhanalaisten lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin liitteiden IV a ja b lajien havaintopaikkoja. Reittialueen ympäristössä ei ole suurten petolintujen pesäreviirejä. Suunnitellulla reitillä on yksi lähde Pissinkankaan eteläpuolella kelkkauralla. Lapin ELY-keskuksen lausunnon mukaan reitin etäisyys lähteestä tulee olla vähintään 15 metriä. Reitti kiertää vedenhankintaa varten tärkeän Ruuttikankaan pohjavesialueen (12699120).

Suunnittelualan läheisyydessä sijaitsee kaksi muinaisjäännöstä. Reitillä ei ole vaikutusta kohteisiin, eivätkä kohteet aiheuta reittilinjauksen tarkistamistarvetta.

Suunnitelmassa on arvioitu kelkkailun aiheuttamia pakokaasupäästöjä mm. verrataamalla niitä tieliikenteen päästöihin. Moottorikelkkojen polttoainejärjestelmässä tapahtuvan epätäydellisen palamisen seurauksena reittien lähituntumassa voi esiintyä hetkellisesti epäterveellisiä hiukkas- ja häkäpäästöjä. Reittien liikennemäärät huomioon ottaen päästöt ovat niin vähäisiä, ettei niistä aiheudu varsinaisia terveyshaittoja. Merkittävin vaikutus on

pakokaasuista syntyvä epämiellyttävä katku, joka voi hetkellisesti häiritä alueella liikkuja

Suunnitelmassa on arvioitu myös meluhaittoja. Sinettä – Marraskoski reitin arvioidut liikennemäärät huomioiden, reitin meluhaitat ovat hyvin vähäisiä ja lisäksi kelkkailun aiheuttama melu on luonteeltaan hetkittäistä. Reitin sijoittamisessa on huomioitu ympäristöministeriön ohjeistus suojaetäisyyksistä mm. asutukseen nähden. Reitti on pyritty sijoittamaan siten, että välimatka asutukseen on vähintään 200 metriä.

9. ASIANOSAISTEN KUULEMINEN

Suunnittelun lähtökohtana on ollut asianosaisten ja maanomistajien mahdollisuus vaikuttaa reitin sijaintiin suunnittelun alusta alkaen. Suunnitteluvaiheessa on lausunnoin ja kuulemisin kartoitettu reitin perustamisesta aiheutuvia ympäristövaikutuksia sekä luontaiselinkeinoon ja virkistyskäytön näkökulmia osallistamalla asianosaisia reittisuunnitteluun. Suunnittelun käynnistyttyä lähetettiin maanomistajakirje, jossa pyydettiin asianosaisia ilmaisemaan mielipiteensä. Reittilinjausta on käyty läpi asianosaisten kanssa puhelimitse, sähköpostilla ja henkilökohtaisten maastokäyntien avulla.

Reittisuunnitelmasta saatujen lausuntojen ja maastosuunnittelun yhteydessä tehtyjen tarkastelujen perusteella reitin alueelle tehtiin luonnonarvoihin ja maankäyttöön liittyviä lisäselvityksiä. Lisäksi reitin linjausta muutettiin mm. porojen ruokintapaikan, Luonuaajoen ja Ruuttikankaan pohjavesialueen kohdalla. Suunnitelmaa tarkennettiin myös turvallisuuteen liittyvien toimenpiteiden osalta.

Reitti sijoittuu lähes kokonaan yksityisten maanomistajien maille. Reitillä on 54 kiinteistöä, joista 53 on yksityisomistuksessa. Lyhyimmillään suunnitelmassa esitetty linjaus rasittaa yksittäistä kiinteistöä 30 metriä ja pisimmillään 1900 metriä. Ehdotetun linjauksen hyväksyy 31 yksityisomistuksessa olevaa kiinteistöä. Pyyntöistä huolimatta mielipidettä ei ole ilmaistu 16 kiinteistön osalta. Viiden kiinteistön osalta asianosaiset vastustavansa linjausta.

9.1. ENNAKKOLAUSUNNOT

Suomen metsäkeskus Lappi 25.1.2016: Niiltä osin, joilla reitti poikkeaa sähkölinja-alueesta, tulee varmistaa ettei reitin sijoittelu ja käyttö aiheuta haittaa alueen metsätaloudelle ja luontoarvoille.

Johtotieto Oy 2.3.2016 on toimittanut tiedot suunnittelualueella sijaitsevista kaapeleista.

Metsähallitus, luontopalvelut 14.3.2016: Ei tunnettuja petolintuusteitä.

Marraskosken Kyläyhdistys ry 17.3.2016: Ei huomautettavaa.

Rovakaira Oy on 21.3.2016 todennut että alueella olevat sähköjohdot ovat Fingrid Oyj:n omaisuutta.

Geologian tutkimuskeskus 23.3.2016: Kelkkailun aiheuttamaa lievää maastonkulumista voi lähinnä aiheutua Maunuvaaran pohjoispuolella olevan Luonuanjoen eteläpuolella, jossa reitti kulkee hiekkapohjaisella alueella. Reitin varrelle ei sijoitu suojelualueita, eikä geologisesti arvokkaiksi inventoituja kohteita. Pohjavesialueita on yksi, reitin puolivälissä sijaitsee Ruuttikangas, joka on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi.

Paliskuntain yhdistyksen lausunnossa 23.3.2016 todetaan, että reitti tulee linjata uudelleen kiertäen porojen tarha- ja erotusaidan Myllykiviselän ja Sotamiehenrakan välissä. Lisäksi todetaan, että reitin käyttäjien tietoisuutta liikkumisesta poronhoitoalueella tulee lisätä esim. poroista varoittavin liikennemerkein. Lausunnon mukaan mikäli haittoja aiheutuu, tulee ne korvata paliskunnalle MLL 16 §:n mukaisesti, korvaukset määrätään Maanmittauslaitoksen toimittamassa reittitoimituksessa.

Lapin maakuntamuseo 29.3.2016: Reitin suunnittelualueen läheisyydestä löytyy kaksi muinaisjäännösten löytöpaikkaa kauempana reittilinjauksesta. Nämä kohteet eivät estä reitin linjaamista suunnitellulla tavalla.

Sinetän Kyläyhdistys ry 29.3.2016: Ei huomautettavaa.

Fingrid Oyj toteaa lausunnossaan 1.4.2016 mm. että voimajohtoja varten on lunastettu pysyvä käyttöoikeus tietylle johtoalueelle. Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta. Reitti voidaan perustaa voimajohtojen johtoalueelle kun otetaan huomioon voimajohtojen osalta seuraavia asioita:

- reitti on sijoitettava johtoaukean reunaan
- reitin voimajohdon puoleisen reunan tulee olla vähintään viiden metrin etäisyydellä pylväs- ja harusrakenteista
- maastollisista syistä, muualla kuin pylvään läheisyydessä voi reitin voimajohdon puoleinen reuna olla vaakasuoraan mitattuna vähintään kahden metrin etäisyydellä voimajohdon reunajohtimesta
- reitti ei saa kulkea voimajohdon pylvään haruksen alta, pylväsalkojen välistä tai rinnakkaisten voimajohtojen välissä
- turhia voimajohdon alituksia tulee välttää. Maastollisista syistä perusteltu alitus on suunniteltava kohtaan, joka on 40-70 metrin etäisyydellä voimajohdon pylväs- ja harusrakenteista.
- tarvittaessa tulee sopia maastokatselmus aluetoimipaikan voimajohtoasiantuntijan kanssa
- huolto- ja levähdysalueet on sijoitettava johtoalueen ulkopuolelle, vähintään 50 metrin päähän voimajohtopylväistä
- johtoaukealle ei saa sijoittaa maanpinnasta mitattuna kolmea metriä korkeampia reittiviittoja eikä liikennemerkkejä. Niitä ei saa sijoittaa myöskään pylväsaloille eikä johtimien alle. Voimajohtopylväisiin ei saa kiinnittää mitään.
- harusten merkitsemistä on sovittava erikseen aluetoimipaikan voimajohtoasiantuntijan kanssa
- pylväsälällä ei saa liikkua työkoneilla, eikä kaivaa tai läjittää. Pylväsala on voimajohtopylväiden suoja-alue, joka ulottuu kolmen metrin päähän pylvään maanpäällisistä perustus- ja harusrakenteista.
- reitin pohjaa tasattaessa on vältettävä maan pinnan leikkausta yli 30 senttimetrin syvyyteen (riski maadoitusjohtimien katkeamiseen). Tarvittaessa toimitetaan maadoituspiirroksat.
- puita ei saa kaataa johtoon päin voimajohdon läheisyydessä, eikä puutavaraa tai energiapuuta saa varastoida johtoaukealla
- mahdollisista kivien räjäytyksistä tulee ilmoittaa etukäteen aluetoimipaikan voimajohtoasiantuntijalle
- voimajohtojen alla työskenneltäessä on noudatettava lausunnossa esitettyjä erityisiä ehtoja
- Fingrid Oyj saa käyttää moottorikelkkareittiä korvauksetta voimajohdon kunnossapitoon ja tarkastamiseen. Tästä mahdollisesti

aiheutuvia vahinkoja Fingrid Oyj ei korjaa eikä korvaa. Mahdollinen reitin siirto tehdään reitin haltijan toimesta ja kustannuksella.

Ala-Ounasjoen aluelautakunta 12.4.2016 puoltaa suunnitelmaa.

Lapin liiton virasto toteaa lausunnossaan 21.4.2016 että suunnitelman mukaisen reitin rakentaminen toteuttaa maakuntakaavassa osoitettuja moottorikelkkailun runkoreittejä.

Lapin ELY-keskuksen 21.4.2016 antaman ennakkolausunnon mukaan Tapionkylä-Tuhnaja -paikallistien ylitykseen tulee hakea liittymälupa ELY-keskuksen liikennevastuualueelta. Luontovaikutusten osalta todetaan, että suunnittelualueella ei ole tiedossa olevia rauhoitettujen kasvilajien, uhanalaisten lajien eikä luontodirektiivin liitteiden IV a/b lajien havaintopaikkoja eikä suurten petolintujen pesäreviirejä. Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee Ounasjoki (FI 130 1318) Natura-alue sekä Ounasjokivarren (MAO 120 137) valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Reitin sijoittamista Ruuttikankaan (12699120) vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen länsipuolelle suositellaan. Lisäksi ennakkolausunnossa on annettu ohjeita reittisuunnitelman vaikutusten arvioimiseksi ja reitin perustamisedellytyksistä.

Napapiirin Energia ja Vesi Oy 5.12.2016: Napapiirin Energia ja Vesi Oy:n omistamat reitin välittömässä läheisyydessä tai vaikutusalueella sijaitsevat laitteet on merkittävä maastoon annetun ohjeistuksen mukaisesti. Reitin suositeltava minimietäisyys näistä laitteista on kolme metriä. Mahdollisesti eristettävät vesijohdot tarkistetaan myöhemmin.

Palojärven paliskunta 16.2.2017 hyväksyy suunnitelman. Paliskunta esittää poroista varoittavien infotaulujen ja liikennemerkkien asentamista reitille sekä toteaa, että kelkkojen nopeuteen reitillä tulisi kiinnittää huomiota.

Lapin ELY-keskuksen liikenne -vastualue on antanut sekä 14.3.2017 että 16.5.2018 ohjeita moottorikelkkailureitin ja maantien risteämiskohtien turvallisesta toteuttamisesta. Lisäksi todetaan, että risteämisluvat käsitellään keskitetysti Pirkanmaan ELY-keskuksessa, joka myöntää luvat kun moottorikelkkailureitti on perustettu.

9.2. LAPIN ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO 28.1.2019 JA HAKIJAN VASTINE

Lapin ELY-keskukselta pyydettiin 9.1.2019 suunnitelmasta uusi lausunto ennen hyväksyttäväksi toimittamista. Pääpiirteet ELY-keskuksen 28.1.2019 antamasta lausunnosta (*tekstit kursivilla*) ja hakijan 4.3.2019 antamasta vastineesta ovat seuraavassa:

Lapin ELY-keskuksen liikenne ja infra -vastuualue viittaa aikaisemmin antamiinsa lausuntoihin (14.3.2017 ja 16.5.2018) ja lisäksi toteaa, että ennen lopullista tienylityspaikan sijainnin määrittelyä tulee varmistaa Fingrid Oyj:ltä, voidaanko ELY keskuksen aikaisemmissa lausunnoissa annettujen ohjeiden mukainen ylitys järjestää sähkölinjan alle turvallisesti.

Hakijan vastineessa todetaan, että sekä ELY-keskuksen että Fingrid Oyj:n lupaehtoja tullaan noudattamaan reitin rakentamisen yhteydessä. Varsinaisen rakentamisen yhteydessä tullaan järjestämään maastokatselmus ja näiden pohjalta laaditaan reittirakentamisen työohjeet.

Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualue toteaa lausunnossa, että Rovaniemi – Kittilä reittiyhteydelle on Meltaus – Lohiniva -välille nähtävissä

vaihtoehtona reittilinjaus, joka kulkee Meltauksesta Sodankylän Unariin ja Kierinkiin ja edelleen moottorikelkkailureittiä pitkin Kittilän kuntakeskukseen. Ylikunnallisten rengasreittien näkökulma tulee olla yksi merkittävä suunnitteluperuste matkailukelkkailun kehittämisessä. Moottorikelkkailureittien kilometritavoitteesta kaupungin alueelle todetaan sen vaikuttavan ylimitoitetulta reittien lyhyeen käyttöaikaan, liikennemääriin ja kustannuksiin perustuen. Monikäyttöreittien näkökulma tukisi ELY:n näkemyksen mukaan myös laajemmin matkailuohjelmalveluja ja -tapahtumia.

Hakija toteaa, että Sinettä – Marraskoski reittisuunnitelma on osa isompaa Rovaniemi – Lohiniva välistä reittikokonaisuutta ja tämä kokonaisuus suunnitellaan neljässä eri osassa. Ensimmäinen osa Rovaniemi (Mellavaara) – Sinettä suunniteltiin vuosina 2010 – 2013.

Kittilän kunta on jo 1990-luvulla suunnitellut ja toteuttanut Kittilän ja Rovaniemen rajalle kelkkailureitin. Silloisen Rovaniemen maalaiskunnan hankkeena reitin toteuttaminen jäi kesken. Viimeaikaisissa yhteistyöneuvotteluissa on Rovaniemi – Kittilän välisen kelkkailureittiyhteyden perustaminen noussut uudelleen esille. Tämä reittisuunnittelu ja sen toteuttaminen on osa tätä kokonaihanketta. Lisäksi suunniteltavana oleva reittilinjaus noudattaa Ympäristöministeriön laatimaa Moottorikelkkailuväylien tavoiteverkkosuunnitelmaa (Ympäristöministeriön raporteja 3/2009).

Reitin mahdollisesti toteutuessa, joudutaan tarkastelemaan alueen kelkkaurien tarpeellisuutta. Esimerkiksi nykyinen Rovaniemi – Ylitornion kunnanraja (ns. Ylläksen reitti) on kelkkaura, joka on vaikea huoltaa heikon tieverkon johdosta, reitillä tapahtuvat pelastustyöt ovat haastavia samaisen vähäisen tieverkoston johdosta, alueella ei ole kelkkailua tukevaa palvelurakennetta, reitti ylittää pitkiä vesistöalueita jne. Mahdollisesti valmistuessaan suunniteltavana oleva uusi reittikokonaisuus korvaa Ylläksen reitin. Samalla jouduttaneen karsimaan myös muita lyhyempiä kelkkauria pois käytöstä. Virallisten kelkkailureittien välille jää edelleen runkoreittejä yhdistävät paikalliset kelkkaurat. Lisäksi vastineessa todetaan, että kyseessä on ylikunnallinen kelkkailureitti, jolla on myös paikallista vaikutusta Ounasjoen palvelukylien elinkeinoille (majoitus, kauppa, polttoaine, ohjelmalvelutoiminta).

Liikennemääristä ELY-keskuksen lausunnossa todetaan, että moottorikelkkojen liikennemäärien arvioidaan kuvaavan viikonlopun ajosuoritetta. ELY:n näkemyksen mukaan liikennemääriä tulisi mitata laskureilla talven vilkkaimpana kelkkailuajankohtana. Reitin rakentamiskohteiden toimenpiteistä todetaan, että ne voitaisiin esittää mm. kaivinkonetyön metrimääränä, numeroituna kohteena kartalla ja esittää kohteiden kustannustekijät (liittyy avustuksen anomiseen). Kunnossapitosuunnitelmassa selostus on hyvä, mutta yleisellä tasolla. Lausunnossa todetaan myös, että reitin tarkempi linaussuunnitelma osoittaisi paremmin kustannusvaikutukset.

Suunnitelman mukaan moottorikelkkailureittihankkeen toteuttamiseen voi ELY-keskukselta hakea työllisyys- perusteista avustusta tai yhdistelmätukea (työvoimatuki ja työmarkkinatuki, TE-toimisto). Moottorikelkkailureittien suunnittelu ja toteutus eivät ole nykyisen EU-ohjelmakauden (2014-2020) mukaista toimintaa. **Reittirahoitusta** koskevaa kappaletta tulee tarkistaa.

Hakijan vastineessa todetaan, että reitin rakentamiskustannukset tarkentuvat vasta rakentamisen työohjeita ja suunnitelmaa laadittaessa ja siksi kustannusarvio on tässä vaiheessa karkealla tasolla.

Uusi reittiyhteys ei valmistuessaan lisää olennaisesti Rovaniemen seudun kelkkapoolin lanauskustannuksia, koska esimerkiksi lakkautettavan Ylläksen reitin lanauskustannukset tulevat siirtymään uuden reitin ylläpitokustannuksiin. Reittiä tulnaisiin kunnostamaan viisi kertaa kelkkakaudessa, kuten nykyistään Ylläksen reittiä. Lanauskustannukset ovat arviolta n. 7000 € / kausi.

Reitti tullaan rakentamaan useammassa eri vaiheessa. Leader-rahoitusta ja Rovaniemen Kylien kehityssäätiön mahdollista avustusta, pidetään alustavasti varteenotettavina rahoitusvaihtoehtoina.

*ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että tilojen 67-14 ja 65-14 sekä 67-12 ja 65-14 välisen **rajalinjan käyttökelpoisuuden** selvittämistä ei ole suunnitelmassa esitetty. Maanomistajat eivät ole osoittaneet ko. rajalinjaa.*

*Fingrid Oyj:n lausunnon mukaan turhia **voimajohdon alituksia** tulee välttää. ELY-keskus toteaa, että reittisuunnitelmassa voimajohdon alituksia on runsaasti.*

Hakija toteaa, että reittilinjaus johtoaukolla noudattelee suurelta osin johtoaukkoalueella sijaitsevaa linjan rakentamisen vaiheessa perustettua työmaatietä. Siksi reitti saattaa kulkea osan matkaa johtoaukon oikeassa tai vasemmassa reunassa, alittaen ilmajohtot. Ilmajohtojen alittaminen on kuitenkin sallittua Fingrid Oyj:n antamien ohjeiden mukaisesti. Koska linja-aukko on suhteellisen suora, niin tarkoituksellisilla linjan alituksilla saadaan aikaiseksi mutka. Tällä tavoin saadaan alennettua tilannenopeuksia, jotka voivat nousta liian suuriksi, jos reitti on kokonaisuudessaan pitkää ja tasaista suoraa.

*ELY-keskus kannattaa Palojärven paliskunnan ja Paliskuntain yhdistys ry:n esitystä **porovaroituksista** infotaulussa ja liikennemerkkein. Lisäksi todetaan että maastoliikennelain 15-16 §:n mukaisesti perustettu moottorikelkkailureitti ei aiheuta korvattavaa haittaa porotaloudelle. Mikäli haitta osoitetaan merkittäväksi, tulee ensin reitin kulkua muuttaa, kuten on tehtykin erotuspaikan ympäristössä. Myös maanomistajille kohdistuva mahdollinen merkittävä haitta voidaan ottaa myös huomioon reitin kulkua tarkistamalla. Haitan merkittävyys tulee arvioida.*

Sillan rakentamisesta Luonuojaon yli todetaan, että se on hyvin suunniteltu, maanomistajan hyväksymä ja reittiturvallisuuksi parantava toimenpide kelkkailukauden alussa ja lopussa.

*ELY-keskuksen mukaan **Marrasjoen turvallisen ylityspaikan** olisi hyvä olla mukana suunnitelmassa, mikäli ei päädytä merkittäviä kustannuksia aiheuttavaan sillan toteutukseen.*

*Reitin ylittävät kelkkaurat ovat **siirtymäyhteyksiä** Sinetän huoltoasemalta Pohtimolammelle. Sinettä – Marrasjärvi kelkkauralle on siirtymät Tapionkylän ja Marraskosken kylistä.*

Hakija toteaa, että sekä ELY-keskuksen että Fingrid Oyj:n lupaehtoja tullaan noudattamaan reitin rakentamisen yhteydessä. Varsinaisen rakentamisen

yhteydessä tullaan järjestämään maastokatselmus ja näiden pohjalta laaditaan reittirakentamisen työohjeet.

Luontovaikutuksista ELY-keskus toteaa, että reitillä ei ole vaikutuksia Ounasjokivarren (MAO120137) valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Reitistä ei myöskään kohdistu merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Ounasjoki (FI1301318) Natura 2000 -alueen suojeluperusteena oleville luontoarvoille. Reittialueella ei ole tiedossa olevia rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, uhanalaisten lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin liitteiden IV a ja b lajien havaintopaikkoja. Reittialueen ympäristössä ei ole suurten petolintujen pesäviirejä. Pissinkankaan eteläpuolella sijaitsevasta lähteestä tulee reitin etäisyyden olla vähintään 15 metriä. Reitti kiertää vedenhankintaa varten tärkeän Ruuttikankaan pohjavesialueen (12699120).

Moottorikelkkailureitin reittisuunnitelma on **asianmukaisesti laadittu** ja ELY-keskus pitää toteuttamista **tarpeellisena**.

10. ESITYS YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISELLE

Rovaniemen kaupungin yhdyskuntatekniikan yksikkö on laatinut moottorikelkkailun reittisuunnitelman välille Sinettä – Marraskoski. Reitistä on pyydetty lausunnot tarvittavilta viranomaisilta, asianosaisilta ja järjestöiltä tai yhteisöiltä. Reittisuunnitelmaan on tehty tämän jälkeen tarvittavat muutokset.

Rovaniemen kaupungin yhdyskuntatekniikan yksikkö on 5.2.2019 esittänyt reittisuunnitelman Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle hyväksyttäväksi ja reittien ylläpitäjäksi Rovaniemen kaupungin yhdyskuntatekniikan yksikköä.

11. KUULUTTAMINEN

Moottorikelkkailun reittisuunnitelma on ollut nähtävillä 11. – 25.2.2019 välisenä aikana Rovaniemen kaupungin asiakaspalvelupiste Osviitassa osoitteessa Rinteenkulman kauppakeskus / Rovaniemen Olkkari, Koskikatu 25 (2 krs.). Lisäksi suunnitelman vireilläolosta on kuulutettu 11.2.2019 sanomalehti Lapin Kansassa.

11.1. MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Nähtävänä olleesta suunnitelmasta jätettiin kaksi muistutusta. Timo Saaren jättämässä muistutuksessa vastustetaan moottorikelkkailureitin rakentamista Kontojärven länsipuolella jo olemassa olevan moottorikelkkauran perusteella. Lisäksi todetaan, että suunnitelmapaketoissa reitin linjaus on piirretty sähkölinjan levyisenä, joten siitä ei selviä reitin tarkka paikka. Reitien mahdollisesta jatkumisesta tulevaisuudessa Marrasjoen yli muistutuksessa todetaan, että kyseessä on koskipaikka, joka edellyttää jatkossa sillan rakentamista turvallisuussyistä joen yli. Muistutuksessa vaaditaan, että tämä ylitys siltahankkeineen tulee tehdä käyttäen valtion maata yleishyödylliseen tarkoitukseen ja näin ollen ottaa asia huomioon reitin tarkan paikan määrittelyssä.

Viola Pohjan perikunnan jäsenen ja valtuuttaman Anneli Vuennon jättämässä muistutuksessa vastustetaan reitin perustamista. Muistutuksessa moititaan, ettei maanomistajille ole tiedotettu suunnitelmasta kirjeitse. Muistutuksen mukaan esitetty reittisuunnitelma on vuonna 2001 vahvistetun Rovaniemen

maakuntakaavan sekä Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavaehdotuksen vastainen. Parempana vaihtoehtona esitetään olemassa olevan runkolinjareitin kehittämistä. Suunnitelman mukaisen reitin kulusta Fingridin sähkölinjalla muistutuksessa todetaan, että Fingridillä ei vuokrasopimuksen mukaan ole oikeutta luovuttaa vuokraamaansa maapohjaa kolmansien osapuolien käyttöön.

Reitin mahdollisesta jatkumisesta Marrasjoen yli todetaan muistutuksessa, että joen vuolaan virtauksen vuoksi joen ylitys moottorikelkalla ei ns. normaali-talvena ole mahdollista.

11.2. HAKIJAN VASTINEET MUISTUTUKSIIN

Vastineissaan jätettyihin muistutuksiin hakija toteaa, että Sinettä – Marraskoski reittisuunnitelma on osa isompaa Rovaniemi – Lohiniva välistä reittikokonaisuutta ja tämä kokonaisuus suunnitellaan neljässä eri osassa. Ensimmäinen osa Rovaniemi (Mellavaara) – Sinettä suunniteltiin vuosina 2010 - 2013 ja siinä vaiheessa pyydettiin lausunto reitin kaavanmukaisuudesta Lapin Liitolta. Lausunnossa todettiin, että vaikka maakuntakaavassa on osoitettu kulkemaan moottorikelkkaura lännempänä, niin moottorikelkkailureitin sijainti Rovaniemi – Kittilä välisellä johtoaukolla ei ole maakuntakaavan vastainen. Silloisessa vaihemaakuntakaavassa ei käsitelty moottorikelkkailureittejä.

Hakija toteaa myös, että Lapin Liitolta pyydettiin lausunto myös tämän reittisuunnitelman valmisteluvaiheessa. Lapin Liiton lausunnossa todetaan, että jos suunnitelmalla on tarkoitus korvata kaavassa oleva kelkkaura virallisella kelkkailureitillä, niin rakentaminen toteuttaa maakuntakaavassa osoitettuja runkoreittejä. Siten reitin suunnitelman mukainen sijainti ei ole maakuntakaavan vastainen. Hakija toteaa myös, että suunniteltavana oleva reittilinjaus noudattaa myös Ympäristöministeriön laatimaa Moottorikelkkailuväylien tavoiteverkko-suunnitelmaa (Ympäristöministeriön raportteja 3/2009).

Vastineissaan hakija toteaa myös, että suunniteltaessa ulkoilun, virkistyksen ja moottorikelkkailun uria tai reittejä johtoaukoille, on aina pyydettävä lausunto johtoaukon haltijalta, oli kyseessä paikallissähköverkon tai valtakunnan sähköverkon toimija. Lausunnossaan Fingrid Oyj on esittänyt vaatimuksia reitin sijainnille johtoaukolla, turvaetäisyyksiä johdinpylväisiin ja johtoharuksiin ja muita turvallisuuteen liittyviä ohjeita ja määräyksiä reitin perustamisen yhteydessä.

Suunnittelualue ja suunnitelma päättyy ennen Marrasjokea. Joen ylitys ratkaistaan seuraavassa suunnitteluosiossa.

Lisäksi vastineessa Timo Saaren muistutukseen todetaan, että reitin mahdollisesti toteutuessa, joudutaan tarkastelemaan alueen kelkkaurien tarpeellisuutta. Reittilinjaus Fingrid Oyj:n johtoaukolla noudattelee suurelta osin johtoaukkoalueella sijaitsevaa linjan rakentamisen vaiheessa perustettua työmaatietä. Pylväiden sijoittelusta ja turvaetäisyyksien vuoksi reitti saattaa kulkea osan matkaa johtoaukon oikeassa tai vasemmassa reunassa. Marrasjoen ylityksen osalta hakija toteaa myös, että sillan sijoittamista Metsähallituksen hallinnoimalle kiinteistölle pyritään tarkastelemaan Saaren ehdotuksen mukaisesti.

Lisäksi vastineessa Anneli Vuennon muistutukseen hakija toteaa, että maanomistajaa on tiedotettu suunnitteluvaiheessa kirjeellä 1.9.2016 ja pyydetty mielipidettä reittisuunnitelmasta. Kirjeen yhteydessä on myös maanomistajille

esitetty moottorikelkkailureiitin sijainti omistamillaan kiinteistöillä. Reittisuunnitelman laadintavaiheessa selvitettiin ko. palstan kiertämistä Hoikkajängän kautta. Tämän vaihtoehdon ympäristölle aiheuttamat haitat ja Marrasjoen ylityksen riskit olivat merkittävästi suuremmat kuin linjauksen sijoittamisella johtoaukealle kiinteistön rajan tuntumaan. Suunnitteluvaiheen lausunnot ja vastineet ovat liitteinä Rovaniemen kaupungin ympäristövalvontayksikölle jätetyssä reittisuunnitelmassa. Lisäksi vastineessa todetaan, että Fingrid Oyj ei ole maanomistaja ja siten sillä ei ole maanomistajan oikeutta myöntää lupaa reitin sijoittamiseen eri kiinteistöille. Tämä käy ilmi Fingrid Oyj:n vastineessa.

12. YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN RATKAISU

12.1. RATKAISU

Ympäristölautakunta Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena hyväksyy reittisuunnitelman ja reitin pitäjäksi Rovaniemen kaupungin yhdyskuntatekniikan yksikön.

12.2. RATKAISUN PERUSTEET

Moottorikelkkailureitillä pyritään ehkäisemään moottorikelkkailusta aiheutuvia haittoja ja edistämään turvallisuutta (maastoliikennelaki 1 §).

Moottorikelkkailureitin perustamiseksi on laadittu reittisuunnitelma, jonka hyväksymisestä vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Samalla hyväksytään reitinpitäjä. (Maastoliikennelaki 14 ja 15 §)

Moottorikelkkailureitin perustamiseksi on laadittu reittisuunnitelma, jossa on osoitettu reitin kulku niin, että se voidaan suunnitelman perusteella tarvittaessa merkitä maastoon. Suunnitelmassa on myös mainittu ne kiinteistöt, joiden kautta reitti kulkee sekä esitetty reittien perustamisen ja pitämisen kannalta tarpeelliset tiedot. Suunnitelmaan on liitetty mittakaavaltaan asianmukaiset reitin kulkua osoittavat kartat. (Maastoliikennelaki 15 § ja maastoliikenneasetus 7 §)

Esitetty reittisuunnitelma täyttää maastoliikennelain mukaiset reitin perustamisedellytykset. Suunnitellusta reitistä tai sen käytöstä ei ennalta arvioiden aiheudu luonnolle tai muulle ympäristölle, luontaiselinkeinoille, maa- ja metsätaloudelle, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle huomattavaa haittaa. (Maastoliikennelaki 1 ja 16 §)

Viiden kiinteistön osalta maanomistajat ovat ilmaisseet suunnittelun eri vaiheissa, etteivät hyväksy Sinettä – Marraskoski reitin sijoittamista kiinteistölleen. Reitien perustaminen on tarpeen yleisen kulkuyhteyden luomiseksi ja yleisen virkistyskäytön kannalta, eikä reitistä aiheudu maa-alueen omistajalle tai haltijalle eikä poronhoidolle huomattavaa haittaa. Tällöin moottorikelkkailureitti voidaan perustaa riippumatta maa-alueen tai vesialueen omistajan tai haltijan suostumuksesta. (Maastoliikennelaki 16 §)

Moottorikelkkailureitistä kiinteistölle, maa-alueen omistajalle tai haltijalle, poronhoidolle tai ammattimaiselle kalastukselle aiheutuva vahinko ja haitta on reitin pitäjän korvattava. Reitti ei aiheuta korvattavaa haittaa porotaloudelle eikä ammattimaiselle kalastukselle. Talviaikaisen käyttöoikeuden menettämisestä maksetaan maanomistajalle korvaus, jonka määrittää Maanmittauslaitos. Kesäaikainen käyttöoikeus on maanomistajalla. Reittitoimituksessa määrätään maanomistajalle maksettavat korvaukset maapohjasta, puustosta sekä reitin

rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvasta muusta haitasta tai vahingosta. (Maastoliikennelaki 16 §)

Sinettä – Marraskoski moottorikelkkailureitti on suunniteltu perustettavaksi ympäristölautakunnan hyväksymän reittisuunnitelman perusteella.

Rovaniemen kaupungin yhdyskuntatekniikan yksikkö on reitin pitäjä.

Suunniteltu reittilinjaus toteuttaa maakuntakaavassa osoitettua moottorikelkkailureittiä.

Hakija on ottanut huomioon annetut lausunnot ja mm. muuttanut reittilinjausta porojen ruokintapaikan ja pohjavesialueen kohdalla. Lisäksi hakija on todennut että sekä ELY-keskuksen että Fingrid Oyj:n lupaehtoja tullaan noudattamaan reitin rakentamisen yhteydessä. Ennen rakentamista järjestetään maastokatselmuksia, joiden pohjalta laaditaan reittirakentamisen työohjeet.

13. PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Reitin pitäjän on haettava reittitoimitusta maanmittauslaitokselta vuoden kuluessa siitä, kun reittisuunnitelma on hyväksytty lainvoimaisella päätöksellä. (Maastoliikennelaki 17 §).

14. SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Maastoliikennelaki 1, 4, 13 – 17, 20, 21, 32 §
Maastoliikenneasetus 2 – 9 §
Rovaniemen kaupungin hallintosääntö
Kuntalaki 89, 92 ja 95 §

15. PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä kuulutetaan Rovaniemen kaupungin asiakaspalvelupiste Osviitassa osoitteessa Rinteenkulman kauppakeskus / Rovaniemen Olkkari, Koskikatu 25 (2 krs.). Lisäksi tieto päätöksen antamisesta julkaistaan sanomalehti Lapin Kansassa sekä kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla (www.rovaniemi.fi).

Päätös

Rovaniemen kaupunki - yhdyskuntatekniikka

Jäljennös päätöksestä

Rovaniemen kaupunki - Kari Lukkarinen

Rovaniemen kaupungin terveydensuojeluviranomainen - Rovakaaren ympäristöterveydenhuolto

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lapin Pelastuslaitos

Lapin Poliisilaitos

Maanmittauslaitos

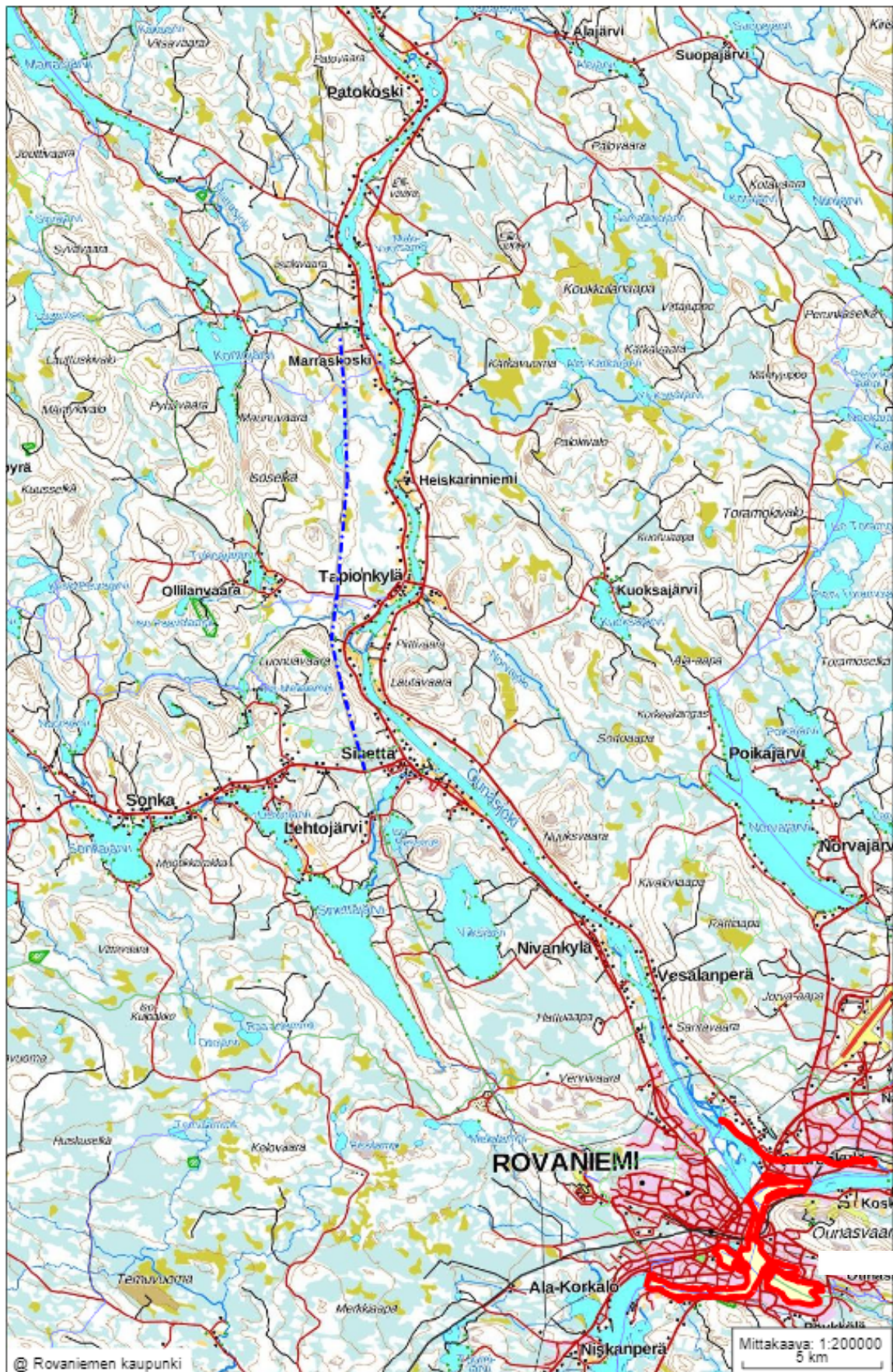
Metsähallitus - luontopalvelut

Suomen metsäkeskus Lappi

Lapin Liitto

Geologian tutkimuskeskus

Lapin maakuntamuseo
Fingrid Oyj
Johtotieto Oy
Napapiirin energia ja vesi Oy
Rovakaira Oy
Paliskuntain yhdistys
Palojärven paliskunta
Alaounasjoen aluelautakunta
Marraskosken Kyläyhdistys ry
Sinetän Kyläyhdistys ry
Timo Saari
Anneli Vuento

Kuva 1. Suunniteltu reitti (sininen katkoviiva) kulkee noin 16 km matkan Rovaniemen Sinetästä Marraskoskelle. Kartta ©Rovaniemen kaupunki.